

«شرح مشکلات خاقانی - دفتر پنجم (گنجینه اسرار)»

مؤلف: عباس ماهیار

نوبت انتشار: اول

محل نشر: کرج

ناشر: جام گل

سال انتشار: ۱۳۸۲

تعداد صفحات: ۲۸۲

منتقد:

دکتر محمدرضا ترکی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

معرفی اثر

این کتاب مجلد آخر از مجموعه ۵ جلدی شرح مشکلات خاقانی نوشته استاد دکتر عباس ماهیار است که در خصوص مباحث دینی، کلامی، حدیثی و تاریخی مربوط به پیامبر اسلام (ص) از منظر شعر خاقانی نوشته شده است.

امتیازات شکلی و محتوایی

۶۸ نقدنامه زبان و ادبیات فارسی و زبان‌های باستانی

نثر اثر استوار و پخته است. قواعد نگارش و ویرایش و کیفیت اثر از نظر حروف نگاری، صفحه آرایی و طرح جلد خوب و مطلوب است. در استنادها و ارجاعات دقت شده است. با توجه به اینکه خاقانی خود را «حسان العجم» می‌داند، بخش قابل توجهی از آثار او بهمنقبت حضرت پیامبر خاتم (ص) اختصاص دارد و عملاً اثر مشابهی در این زمینه به رشته تحریر نیامده است، اهمیت و نوآورانه بودن کتاب بر حسب این موضوع آشکارتر می‌شود. مطالب کتاب از انسجام مناسب برخوردار است. از منابع موجود به قدر کفایت استفاده شده است.

اشکالات شکلی و محتوایی

حاشیه صفحه ۱۳۰: بیت: دانم که دگر بار گهر دزدد از این عقد آن طفل دبستان من آن مردک کذاب

نویسنده این بیت را در هجو مجیر دانسته، اما ظاهراً با توجه به اینکه این بیت مربوط به قصیده‌ای است که خاقانی در ۲۵ سالگی سروده، ارتباط آن با مجیر ثابت نیست و گویا تعریضی است به «ابوالعلائی گنجوی» و با توجه به این قرینه تاریخی این بیت هیچ ارتباطی به هجو اصفهان هم ندارد.

نتیجه گیری و پیشنهادها:

این اثر به عنوان یک منبع درسی دانشگاهی برای رشته زبان و ادبیات فارسی توصیه می‌شود و می‌تواند یکی از ابعاد مهم شعر و شخصیت خاقانی را توصیف کند.